

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Curtis's Botanical Magazine: een springlevende bloemenpracht

Winthagen, D.

Publication date

2013

Document Version

Final published version

Published in

De natuur op papier: 175 jaar Artis Bibliotheek

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Winthagen, D. (2013). Curtis's Botanical Magazine: een springlevende bloemenpracht. In H. Mulder, & E. Zevenhuizen (Eds.), *De natuur op papier: 175 jaar Artis Bibliotheek* (pp. 124-129). Athenaeum-Polak & Van Genneep. <http://data.wpg.be/inkijken/9789025301156.pdf>

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

een springlevende bloemenpracht

Van oudsher bevinden zich in de Artis Bibliotheek ook bijzondere planten- en kruidenboeken. Maar een van de botanische topstukken is er pas sinds 2008, en dat is het voortreffelijk geïllustreerde tijdschrift *Curtis's Botanical Magazine*. Het is het langst lopende botanische tijdschrift ter wereld, van 1787 tot heden. De collectie van de Artis Bibliotheek is helemaal compleet en de tijdschriften zijn tot 1948 met de hand ingekleurd. De kleuren zijn nog net zo fris en levendig als toen zij werden opgebracht. Zo'n volledig complete en gave set is zeer bijzonder. Zo is in een andere bekende volledige serie, die van de Royal Botanic Gardens in Kew, het dieprood en het wit aangetast.

Het tijdschrift, eerst *Botanical Magazine* geheten, werd later vernoemd naar oprichter William Curtis (1746-1799), een apotheker met een grote passie voor flora en fauna. Zijn eerste uitgave, de *Flora Londinensis*, was geen financieel succes. De belangstelling van zijn tijdgenoten bleek vooral uit te gaan naar nieuwe en exotische, van expeditie meegebrachte sierplanten. Curtis zag mogelijkheden. Het *Botanical Magazine* was geboren en kon al snel rekenen op een grote schare abonnees.

Van het eerste deel, met illustraties van de levende plant en beschrijvingen hoe deze te kweken, werden drieduizend exemplaren voor een shilling per stuk verkocht. De afbeeldingen werden door dertig mensen met de hand ingekleurd. Het lukte om goede botanische kunstenaars en eminente redacteurs aan te trekken. Om het voortbestaan te garanderen, werd het tijdschrift vanaf 1827 uitgegeven door Kew's Botanical Garden. De Schotse tekenaar Walter Hood Fitch werd aan het tijdschrift verbonden. In 1834 leverde hij zijn eerste tekening. In totaal maakte Fitch 2700 gedetailleerde afbeeldingen voor de *Curtis*. Later werd de mode strakker met minder details.

Het *Curtis's Botanical Magazine* werd in 1924 door nazaten van de bankier Adriaan van der Hoop geschonken aan de Amster-

damse Hortus Botanicus. Van der Hoop kweekte planten op zijn landgoed Spaarnberg te Santpoort. Hij had een excellente plantenbibliotheek. De Universiteit heeft daarna het abonnement aangehouden.

In mijn jonge jaren werkte ik in de bibliotheek van het botanisch instituut van de Universiteit van Amsterdam. Daar ontving ik vaak mensen die afbeeldingen van een bijzondere plant zochten. Ik herinner mij een reder die een van zijn schepen 'Oleander' had genoemd. Hij zocht een mooie afbeelding van die bloem. De oleander moest het lepeltsieren dat hij ter herdenking van de doop van het schip wilde laten maken. Zo kwamen er filmmakers, vormgevers, onderzoekers, studenten, culinair journalisten, een bonte stoet mensen. Allemaal op zoek naar bijzondere planten. Ik kon ze vaak snel helpen door in het register van de *Curtis* te kijken.

In 1983 werd het grootste deel van het oude Hortusbezit om veiligheidsredenen naar de Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam overgebracht. De *Curtis* bleef achter in de kluis van de botanische bibliotheek. Later verhuisde die bibliotheek naar het Science Park in de Watergraafsmeer en ging op in de biologiebibliotheek. In 2008 kwam het overgebleven oude bezit vandaar weer naar de Plantage, en zo vond de *Curtis* een prachtige plek in de Artis Bibliotheek.

Curtis's Botanical Magazine geeft een schat aan informatie over de mode in planten, de ontdekkingsreizen, de geschiedenis van de typografie, de botanische kunst, en is tegenwoordig uitgebreid met boekbesprekingen, correspondentiebriefjes, bedreigde planten en vele andere onderwerpen. Het *plant portrait* is echter onverminderd het belangrijkste onderdeel.

- 80. *Scadurus nutans*, bedreigde plant die alleen in Zuidwest-Ethiopië voorkomt, getekend door Christabel King.

From *Acta et Lib.*

Brown & Nichols 1892

◀ 81. *Passiflora caerulea* (passiebloem), getekend door James Sowerby.

◀ 82. *Persea americana* (avocado), getekend en gelithografeerd door Walter Fitch.

▲ 83. *Nerium oleander* (oleander), getekend door Sydenham Edwards.

▶ 84. Fortune's 'Double Yellow Rose' (klimroos), getekend door Robert Fortune.

